

הספר על ה"דבור"

לוחם יקר!

זה זמן רב אני שומע אותך מדבר על להביוורים. מטעמי חברות או כפי שאתה קורא לזה, "אחות נשק", הרשה לי להעביר אליך מעל במת "מערכות" דברי הספר על ה"דבור" — הוא Wasp בלעז.

ה"דבור", כפי שהכרתי אותו — ועליו ההספר — ניתן להפעלה על ידי שלושה אנשים (נהג, מפעיל ומקלען/צופה). בית-קיבולו של המיכל מאפשר 20—30 זרזיפים בני-שניה, לטוח אפקטיבי של 80—90 מטר. נאמר עליו לגנותו, שהוא היה פגיע לאש ג.ט. בקליבר העולה על זה של הנשק הקל (אך הרי אותו הדבר נכון גם לגבי הוחל"ם); כן נאמר שהוא היה פגיע לאש טובלנית (אבל, שוב, אותו דבר נכון לגבי זחל"ם). אולם לא נאמר, לרוב לשבח, שהצללית שלו היתה נמוכה כמעט כשל של ג'יפ (ואילו של הוחל"ם — גבוהה יותר), ולכן יכול היה לנצל מחסה ביתר-קלות מאשר אחיו-למשפחה זו, הוחל"ם. ושוב, לא תמיד החזר לשבח, שהיה לו כושר-תמרון טוב, ושהוא היה יכול לפתח מהירות ניכרת; ואף נשכח מאלה שפסלוהו כי רק 15 דקות של תכונה היו דרו-שות ל"דבור" בשביל להכנס לפעולה, כי הלחץ ב-מיכלי חומר-הבערה היה נשמר במשך 5 שעות, וכי בשביל למלאותו דרושות היו 20 דקות בלבד. ולעומת זאת נאמר לגנותו שאינו מה שנקרא "סטנדרטי", ולכן "אינו כדאי" (האם אמנם כדאי היה לקחת רק"ם אחד, ולהפסיד את כושרו לשימושים רבי-פנים ע"י הפיכתו לגושא-להביוור?).

בדבריי-הספר אלה על ה"דבור" רוצה הנני, לוחם יקר, להציג מול מגבלה זו של "לא סטנדרטי" את היתרונות, שעליהם לא דיברו — ואף את היתרונות אשר שבתם לא הספקתי בשעתו להגיד בפניו. אעלם עתה, כשאבי אותם מעברו הצבאי, כדי שלפחות לא "ישכחו". אדבר בעיקר על האפקט בתפעול ועל המטרות שכלפיהן, הוכיח את עצמו.

להבתו השמידה כל מי שפגעה בו; אולם האפקט העיקרי שלו היה פסיכולוגי, נפשי. בני אדם מפתחים

מפני אש וחיילים אינם יוצאים מכלל זה. הנסיון הר-אה, שכאשר השתמשו ב"דבור" להתקפה על ביצורי שדה — לא עמדו הם בפניו, והאנשים שהחזיקו בהם ברחו או נכנעו; ובמקרה הטוב ביותר — התחבאו בתוך העמדות. היתה תגובתם כאשר היתה — האפקט של ה"דבור" היה גדול והרגלים אשר הסתערו באותו זמן, השיגו הישג-הכרעה מכסימלית תוך אבידות מינימליות. לעתים קרובות, כך סיפרו שבויים, זרקו החיילים את נשקם ונטשו את עמדותיהם משראו את הלהבה מתקרבת, או אפילו ראוה כשהיא מופעלת כלפי מוצב שכן. הנסיון מלמד, שאפקט נפשי משיג הישגים מכסימליים כאשר. הלהבה הונחתה פתאומית.

קרה, אמנם, שגייסות-יריב תקיפ-ירצון התאוששו מיד עם היעלמות האש, אלא שהדבר לא נגרם באשמת הלהביוור, אלא באשמת אלה ששכחו לשלב בפעולת הלהבה גם את הנשק שטוח-מסלול ותלול-מסלול — ובאשמת הרגלים המסתערים אשר התאחרו, ולא נעו "כמעט בתוך האש הבווערת".

כפי שכבר צוי, בצד האפקט הנפשי היה ללהבת ה"דבור" אף כושר השמדה רציני. גייסות, שנתפסו בעמדות-פתוחות, נהרגו מהאש-השורפת או מההלם. אף אלה שנתפסו במצודות או בעמדות-סגורות נחנ-קו.

הדבר החשוב הוא שאת "שבחיו של ה"דבור" — דהיינו את תוצאות הפעלתו — תראה בשלמות; כי נסיון השימוש בלהביוורים, במלחמת העולם השנייה, הן באירופה והן במזרח הרחוק, מלמד שהשפעת הלהבה היתה הרבה יותר מקיפה מאותה פגיעה קונקרטת בה נפגע מוצב מסוים והיא הביאה לעתים קרובות לידי דמורליזציה כללית בקבוצת מוצבים או במתחם שלם. קרו מקרים בהם הספיק אפילו שתיפולגה טיפות מספר של החומר הבווער — והדבר ריכז את תשומת הלב והעסיק רבים בטיפול — והרי באותו זמן הן הנפגע והן אלה המטפלים בו לא יכלו להלחם כראוי, ומה גם לפתוח בזימה-נגדית כלפי התוקף. עמדה שנפגעה ע"י אש כזאת, ואפילו לא נפגעו

הלהבה — וזה שהרגלים עמדו לנוע דרכו להסתערות על יעד זה. בדרך כלל היתה פעולת הלהביות בטוח של 100 מטר מהיעד. אפשר לקיים תנאים אלה, ונמציא אפילו ככדאי לנצל אש מסייעת כבר בשלב הצבת ה"דבור" במקום הרצוי שנועד לכך כדי לאפשר את הפעלתו בטוח היעיל שלו. בשל כמות הדלק שבו שלרוב היתה מוגבלת, הכרחי היה לנצלו כלפי מטרת נבחרת בלבד.

מטרות אלו נבחרו בשביל הלהביות מתוך מגמה לנצל במידת-המכסימום את תכונות הלהבה — וכי אמור, היו אלה מטרות שקשה היה לטפל בהן בכלי-נשק אחרים. למשל: — "בונקרים" יפניים בבורמה ובמזרח הרחוק; אך גם ביצורי מגן ללא מכסה-ראש כגון שוחות וחפירות; מקומות מחסה טבעי כמו תערלות, מכתשים, צמחית-שיחים צפופה. כאשר תקף הלהביות את כל אלה וניטרלם נהנה הוא מיתרון נייכרי, כי האנשים שבמקומות-התגוננות אלה תכופות לא יכלו כלל להפעיל נשק ואף לא לקיים תצפית, שעה שטיפות-החומר הבווערות חדרו פנימה ופגעו בהם.

יורשה נא לי, איפוא, לסיים בצער: — "יהי זכרו של הדבור ברוך"!

"עמודי-האש"

אנשיה במישרין — הכרח היה לעתים-קרובות לפנותה למשך זמן הבערה, העמדה בוטרלה, והאנשים חדלו לפעול עד אשר תפסו עמדות-משנה, הפחד שהרגישו גייסות בעת התקפת הלהביות, שעה שציפו במתיחות לרגע בו ידעו אם אמנם יפגעו או לא — ניטרלם אף הוא. זאת ועוד — האש המסונרת בלילה, והעשן, פגעו גם בכושר התצפית והראיה. תכונות אלו של להבת הלהביות, והאפקט שלה — הם אשר הכתיבו את דרכי תפעול הכלי. אכן, על-אף המגבלות שבו היתה והיתה הצדקה לפתח דוקא כלי-נשק זה, שעל הרוב אף אינו יקר.

מעצם ציורים אלה לטיב האפקט שהיה נוצר ע"י הלהביות, נקל להבין כי חלוא-האפקט נוצר רק כאשר הופעלו כלים אלה במרוכז. בדרך-כלל השתמשו בלהביות רק כאשר אי אפשר היה לבצע את המשימה באמצעים אחרים; ואחד השיקולים לכך היה ודאי הרצון למנוע מהאויב את ההתרגלות ואת הפיתוח של אמצעים-נגדיים*.

כן נהוג היה ל"כסות" — הן באש תלולת-מסלול והן בזו שטוחת-מסלול — את השטח שעליו הונחתה

* ראה במערכות" חובי" ג"א עמוד 64 כיצד להלחם בוורקי האש".

תחרות רשימות מס. 13

(ראה עמ' 37)

1. התחרות פתוחה לכל חייל בצה"ל — בשירות סדיר או בשירות מילואים — ללא הגבלת דרגה.
2. גדלה של הרשימה — לא יותר מ-1000 מלים (כ"ע עמודי "מערכות").
3. הרשימה הזוכה תתפרסם ב"מערכות".
4. הזוכה יקבל פרס; מספרי "מערכות", לפי בחירתו, בסכום של 10 (עשר) ל"י. הפרס — נוסף לשכר-הסופרים.
5. המערכת רשאית לפרסם, לפי בחירתה, כל רשימה שתתקבל לתחרות, בתשלום שכר-סופרים.
6. לתחרות תכנסנה אותן רשימות שתגענה למערכת (ת.ד. 7026, תל-אביב) עד יום 15.4.57.